

Izhaja vsako soboto ob
6. uri zvečer.

Prodaja se v tistih tržaskih
tobakarnah kakor „Edinost“
po 2 kr. odtis.

Naročniki „Edinosti“ dobi-
vajo to prilogo vse leto,
ako priložijo naročnini za
„Edinost“ še 1 gl.

NOVIČAR

Cene oglasov v „Novičarju“
so: za peti-vrstico 8 kr.,
za naslove z debelimi čr-
kami se plačuje prostor, ko-
likor bi ga obsegalo navad-
nih vrstic. Poslana, javne
zahvale, osmrtnice in do-
mači oglasi, po pogodbi.

Frankovana pisma in rokopise
je pošiljati vredništvu „Edinosti“.
Nefrankovana pisma se ne
sprejemajo.

Tržaške razmere.

Mi smatramo kot veselo znamenje, da se je prišel slovenski svet nekoliko živahneje brigati za naše tržaške razmere. Ti pojavi so tem važnejši, ker prihajajo iz obeh taborov slovenskih: glasovi sicer nasprotujočih si glasil jeli so se v poslednjem času združevati v nekako harmonijo, kolikor se tiče nazorov o položaju tržaskih Slovencev. Nič ne da, da nekateri udarijo krepkeje na strune, drugi pa rahleje: da so jedni odločnejši, drugi previdnejši. Kajti glavna stvar nam je to, da so vsi naši rojaki jedini v sodbi, da se slovenskemu življu tržaskemu dogajajo velike krivice, da se proganjajo njega voditelji in da se moramo zložiti v prizadevanju za temeljiti preobrat. Da, mi pozdravljamo velikim zadoščenjem znamenja, ki pričajo, da baten o radikalizmu (neopravičenem namreč) izgublja vedno bolj svojo veljavo.

Slovenski listi se že dolgo niso toliko bavili z nami, kakor te dni. Glavni povod temu so seveda sedanje volitve, a mi želimo, da se to zanimanje ohrani krepko in živo, kakoršno je sedaj. Le krepko naglašanje vzajemnosti mej vsemi deli naroda slovenskega utegne nam donesti milejše dni, kajti skupni, harmonični in krepki glas vsega naroda — če tudi majhnega — vzbuja pozornost v visokih krogih, a imponuje zajedno drugorodnim nasprotnikom.

Dolžnost nam je torej izreči hvalo uredništvoma obeh slovenskih dnevnikov, da sta krenila na pravo pot, po kateri jedini moremo vzbuditi zanimanje drug za drugega.

„Slov. Narod“ brenka kaj čvrsto na strune, da krepko odmeva na okrog; a to odločnost v pisavi je kriva, da smemo njega izvajanje le čitati, a ne ponatiskavati. Zakaj? To lahko uganemo vsakdo.

A tudi „Slovenec“ oglašja se prav dobri dopisi in noticami, katere živimi in resničnimi barvami slikajo naš nevšečni položaj. Tako je nedavno priobčil članek, dokazujoč, kako se po tržaski okolici zlorablja šola za poitalijančevalne namene. Mej drugim je pisal:

„Vsi pravi pedagogi vseh časov priznali so, da se mora otrok vzgojevati v svojem materinskem jeziku: kdor noče tega priznati, ne zasluži niti imena pedagoga.“

Ako pa je toliko važen že drugi pouk v šoli, koliko važnejši mora biti verouk, ki ima biti odločen za celo časno in večno življenje! Slovenski duhovniki v okolici so kmalu uvideli, da poleg narodnosti trpi tudi vera; slovenski otrok v poitalijančevalnih šolah se res nauči kakih molitvic, ali drži jih kaj malo v spominu, to pa zato, ker mora otrok nauke dobre matere te molitve mladostnih prvih dnij popolniti v šoli v istem jeziku, v katerem ga je učila mati.“

In potem: „Slovenska duhovščina mora pač čisto čuti mrzlo burjo, ki jej piha od strani magistratove, ako pa prosi kje pomoči zoper samooblastno postopanje sovražne gospode, dobi odgovor: „Pomagajte si sami, kakor veste in znate!“

Spomenica, poslana ekscelenci Rinaldiniju, je pač glasen opomin na neznosne razmere v zadnjih časih; črv se krivi, ako ga pohodiš, človek naj bi se dal mirno

teptati?! Može, ki so od začetka svoje moške dōbe do sive starosti neumorno delovali za vero in narod pod zastavo dvo- glavega orla, morajo na koncu poslušati, kako jih grdi ta ali oni vročekrvni mestni svetovalec, in kako se jim roga surova, plačana druhal po galerijah!

Ako pojde tako naprej, bodo kmalu poulični pobalini na glas in pred vsem svetom kazali pristno svojo „avita coltura“ — s psovkami na slovensko duhovščino. Gospōda pa v rumeni hiši na velikem trgu naj se dá vendar jedenkrat prepričati, kje je poštenje, kje ga ni, kje je resnica, kje laž, in naj se ne dá voditi onim, ki so jo že tolikokrat spravili na led, hoteči v slovenski duhovščini videti le — panslaviste!

Včerajšnji „Slovenec“ pa ima notico, ki popolnoma odobruje postopanje društva „Edinost“ glede na volitve. Pravi n. pr.: „Začela so se pogajanja, a li koj v začetku se je videlo, da iz te moke ne bo kruha. Naslepo udati se takozvanim konservativcem, nikakor ni bilomogoče, zato so Slovenci vprašali, kaj jim obljubijo za pomoč. Odgovor je bil: nič.“

Kako moremo zadovoljni biti z ljudmi, ki se nam sedaj dobričkajo, da bi dobili naše glasove, ne obljubijo pa niti najmanjše stvari. Ako bi res prišla v večino konservativna stranka, za nas bi v narodnostnem oziru ne bilo nič boljše, saj a priori povdarja ta stranka le vse samo laško, Slovanom niti ne obljubi ničesar. Kako so z nami Slovenci delali taki konservativni poslanci, znano nam je še dobro; kjer bi jih bili najbolj potrebovali, kjer je šlo za naše najvažnejše stvari, se niso niti zdrževali glasovanja, temveč glasovali so proti nam. Bode li v verskem oziru kaj bolje za nas? Ne verujemo; imena konservativnih kandidatov nam tega ne povedó, mi pa upa tudi nimamo vanje. Zdi se nam, da nam volitve kaj posebnega ne prineso, veseli pa bomo, ako smo se motili; v ušesih nam pa vedno le doni: „Mi pa ostanemo, kakor smo bili.“ Tako „Slovenec“.

Temno in oblačno je naše obnebje, a na jednom mestu jelo se je jasiti: ti glasovi so zares svitla točka na obzorji našem. Ti glasovi nam pričajo, da se je jelo mej vsemi rojaki našimi trezno, objektivno soditi o naši taktiki. Sosebno nas veseli naglašanje „Slovenčev“ glede na soglasje mej narodno idejo in verskim čutstvom.

Le tako trezno naprej in prepričate se, da nismo taki „radikalci“, ampak trezni ljudje in misleči rodoljubje!

Volilci IV. razreda!

V zmislu jednoglasnega sklepa volilnega shoda z dne 26. maja postavili smo se Slovani za predstojee volitve na lastne noge, to je: postavili smo za **IV. razred** svoje lastne kandidate.

Volilci IV. razreda!

Stopite na volišče pogumno in se zavestjo v sru, da ste Avstrijci in

Slovenci! To pa dokažete najbolje, ako glasujete za nastopne kandidate katere vam toplo priporočamo: *)

Gregorin dr. Gustav
Kalan Andrej
Kvas Anton
Krizmann Anton
Mandic Mate
Poekai Anton
Prettner dr. Matej
Perhauz Jakob
Serazin Luka
Schivitz Val. Matija
Vrabie Anton
Sitko Franjo.

Odbor političkega društva „Edinost“.

Za osrednji volilni odbor:

Peter Pavšič — Matko Mandić — Glaser dr. Karlo — Schivitz V. Matija — Gregorin dr. Gustav — Serazin Luka — Geržina Fran — Pretner dr. Matej — Truden dr. Miha — Zatič Miha — Žitko Fran — Krizman Anton — Wentz Josip — Hervatin Miha — Stantič Josip — Kraljič Josip — Umek Ivan — Lampe Anton — Lampe Edvard — Kocjančič Josip — Prelog Ivan — Strekelj Leopold — Cerkenik Anton — Bastjančič Josip — Benedeti Edvard — Hervatin Ivan — Jaksetič Franjo — Žitko Anton — Kalan Andrej — Urbančič Josip — Nabergoj A. Sotlar Jakob — Vidmar Ivan — Kranjc G. Josip — Kvas Anton — Perhauz Jakob — Rolé Fran — Rolé Ivan — Čudvod Matija — Poekaj Anton — Kupferschmied Miha — Ribarič Martin — Delak Fran — Lenček Urban — Kumar Valentin — Kerže Martin — M. Lavrenčič.

Opomnja. Volitev za IV. razred se bode vršila v ponedeljek od 8. ure zjutraj do 4. popoldne. Volilni listek mora volilec sam osebno oddati v II. nadstropji mestne hiše. Paziti je, da so priimki in imena kandidatov natančno napisani na volinem listku.

NOVIČAR.

Poziv. Vse naše volilce IV. razreda, koji niso do danes sprejeli od mestnega magistrata legitimacijske listke za ponedeljsko volitev, opozarjamo, da reklamujejo iste jutri od 9—12 ure predp. Narodna čast zahteva, da vsak volilec, bodisi posestnik, trgovec ali obrtnik, nemudoma stori potrebne korake, ako se mu hoče kratiti že priznana volilna pravica.

Volilni shod, katerega je priredilo politično društvo „Edinost“ včeraj zvečer v prostorih „Del. podp. društva“ bil je nepričakovano dobro obiskan: vse tri sobane so bile polne volilcev. Pomisliti moramo, da mnogi volilci niti niso znali o tem shodu, ker je bila „Edinost“ od srede zaplenjena. Sicer bi bila udeležba še veliko večja.

Predsednik Mate Mandić je razložil volilecem pomen tega shoda ponovivši še enkrat svo zgodovino pogajanj s konservativci. Mi bi bili želeli, da so navzoči oni odposlanci konservativcev, ki so se pogajali z nami, kajti čuli bi bili vsiklike, kateri ne bi jim bili posebno prijetno doneli po ušesih.

*) Imena kandidatov smo napisali tako, kakor stoje v volilnih listah.

Po nagovoru predsednikovem vnela se je živa in deloma viharna debata, v katero so posezali volilci vseh štirih volilnih razredov. Naglašali so se različni nazori, a v tem so bili jedini vsi govorniki, da s konservativci ni bilo mogoče sodelovati.

Volilec inženir Živic je obžaloval, da smo se sploh spuščali v dogovore, kajti odborniki „Edinosti“ bi bili morali poznati konservativce. S tem se je izgubilo mnogo časa; tako, da je skoro prepozno postavljati lastne kandidate. Vender stavi konkretni predlog, da postavimo svoje kandidate v III. in IV. razredu.

Volilec Jakob Perhauz izjavlja, da so volilci IV. razreda odločno proti temu, da bi se volilo belimi listki. Za IV. razred treba postaviti lastne kandidate. Če tudi propademo, propademo častno.

Volilec dr. Pretner meni, da se je veliko premalo agitovalo in delovalo. A danes ni čas peti jeremijade. Skrajni čas je, da tudi mi nastopimo pri volitvah. Govornik je proti temu, da bi postavili lastne kandidate za III. razred, pač pa za IV. razred. Tu imamo precejšnje število naših ljudi. V III. razredu naj volijo naši ljudje z belimi listki.

Gospod Truden naglašja, da bi naši volilci tudi v II. in I. razredu volili belimi listki.

Volilec Krizmann je za lastno listo v IV. razredu.

Potem, ko je predsednik Mate Mandić podal raznih pojasnil na želje in pritožbe govornikov, dal je najprej na glasovanje predlog g. Živica, da bi se postavili lastni kandidati v IV. in III. razredu. Predlog je večina volilcev odklonila. Potem je prišel na glasovanje predlog odbora političnega društva, da postavimo lastne kandidate v IV. razredu ter da v drugih treh razredih volimo z belimi listki. Ta predlog se je sprejel skoro soglasno, na kar je predsednik zaključil zborovanje, priporočivši navzočim volilecem, da vsak po svoji moči agituje za prvo slovensko kandidatno listo v Trstu.

Kandidatje konservativcev za IV. razred so nastopni: Degiorgio Josip, Huszak Ivan, Michelus Rajmund, Palese Avgust, Pilotti Josip, dr. Prussnig Adolf, Schilbach Karl, Spanghero Ivan, Ferenzio Peter-Vidich Josip, Zenari Ivan, Zoff Anton.

Konservativne stranke volilni odbor IV. razreda šteje uprav 200 podpisanih volilcev. Prepričali smo se, da je mej njimi dobra četrtina Slovencev, koje so pridobili, — za našimi plečami. Vse naše volilce, posebno pa dotične, za katere je reklamovalo naše politično društvo volilno pravico, opozarjamo še jedenkrat, da kljub svojim podpisom na proglasu konservativne stranke glasujejo kompaktno v ponedeljek za naše kandidate, kajti kjer gre za našo čast, tam se morajo umakniti osebni oziri, izvirujoči iz prijateljstva ali znanstva. In tudi to ne zadostuje, da vsak sam pride na volišče, ampak dolžnost ga veže, da skuša pridobiti na svojo stran tudi druge, ki morda še niso prav poučeni. Vsak volilec bodi tudi naš agitator! Ako se bodo naši volilci držali tega navsveta, osvetlili si bomo Primorski Slovani

svoje lice. Torej volilci še enkrat: rešite narodno čast!

O tržaških volitvah objavljata zagrebški „Obzor“ in praška „Politik“ jako temeljite članke o položaju v Trstu z ozirom na volitve. Konstatujemo zadoščenjem, da oba ta dva odlična lista sodita ravno tako, kakor sodimo mi. Oba lista naglašata, da ni prave bitstvene razlike med konservativno in radikalno stranko, vsaj kolikor se dostaja razmerja do nas Slovencev. Osebito „Politik“ jako dobro označuje nestalnost v nazorih pri naših konservativcih: v Trstu so konservativci, na Dunaju pa liberalci. Sami sebe nazivajo zmerni, a v praksi so ravno tako nestrpni nasproti nam Slovincem v narodnem in jezikovnem pogledu, kakor radikalci. Konservativci se razlikujejo od liberalcev le v tem, da bi želeli prijaznejših odnosov do vlade v to svrhu, da bi poslednja raje pospeševala razne gospodarske koristi mesta Tržaškega. V tem pa so popolnoma jedini z radikalci, da treba čuvati italijanski značaj mesta, in pa da nočejo poznati Slovencev.

Slikar g. Jos. Havliček je vrlo dobro znan v nekaterih slovenskih krajih naše dežele, posebno na Bolškem in na Krasu. Več poletij prihajal je z Dunaja ter prav pridno slikal divne naravne prizore v Trenti, ki se mu je tako priljubila, da si je izbral umetniško ime Trentan. Zdaj se je ustanovil v Trstu; svoj atelier ima v Akvedotu. Mož je Čeh in Slovan; slovenski jezik govori prav dobro. — V Tržaških listih čitamo, da slikar Trentan-Havliček je razstavil v prodajalnici Schollian krasno sliko Soške doline s Trento; listi močno hvalijo to delo, ki kaže odličnega umetnika. Vrlemu gospodu Trentanu voščimo obilo sreče v ponosnem Trstu ob Adriji.

Dr. A. Ferjančič sklical je v nedeljo 14. t. m. v Vipavo shod svojih volilcev, katerim je poročal o sedanjem političnem položaju. Dotaknil se je tudi šolskih odnosov v Gorici.

O sodnih razmerah na Slovenskem izjavil se je takó-le:

„Pri sodnih uradih smo, izvzemši na Kranjskem, kjer so razmere še vrecej povoljne, povsod drugod na slabem. V območji graškega višjega sodišča, pri katerem se je pred kratkim izvršila prememba v osebi višjesodnega predsednika, imamo, mislim, utemeljeno upanje, da se bodo razmere boljše razvijale, drugače pa je pod tržaškim višjim sodiščem. Tudi tu je bil nedavno imenovan nov predsednik in je imel že časa dovolj, ukreniti jedno in drugo, da odstrani krivice, ki se gode slovenskemu prebivalstvu pri sodiščih glede jezika, a storil ni nič. Ravno sedaj razburjajo slovensko prebivalstvo dve kazenski pravdi, kateri sta se pred nekolikimi dnevi vršili pred porotniki v Gorici, — razburjajo jih ne samo zaradi političnega ozadja, ampak tudi zaradi postopanja samega. Nezaslišano je, da na koncu 19. stoletja, v pravni državi, v kateri že več kakor četrto stoletje obstoji temeljni zakon o enakopravnosti jezikov, sodijo porotniki domačina, pripadajočega večini prebivalstva, ne da bi znali njegovega jezika, s pomočjo — tolmača. V take sodbe Slovinci nimamo zaupanja in ga nikdar ne dobimo in bolje je, da porotni sploh ni, kakor da so take.“

Tu zahtevamo popravka in ne bomo mirovali, dokler ga ne dosežemo. Res je, da ustanovitev dveh porotnih klopij, jedne italijanske za italijanske pravde in druge slovenske za slovenske pravde, gre le po tem potu, da se spremeni zakon. Taka uredba imela bi pa tudi še to nepriliko, da bi o vsakem porotnem zasedanju moralo prihajati namesto po 36, 72 porotnikov in to večkrat za samo jedno ali dve pravdi. Dalje je res, da taka sprememba zakona se dá težko doseči pri naših parlamentarnih razmerah. Kar se pa dá doseči, bi bilo to, da se za porotnike vzprejemo samo taki

možje, kateri so večji obeh deželnih jezikov in to se lahko zaukaže administrativnim potom. Seveda se s tem provzroči zopet ta nepriлика, da marsikateri slovenski mož, kateri ima vse potrebne lastnosti za porotnika, bi ne mogel biti za takega vzprejet, če italijanščine ne zna. Vender bi pa izhajala iz tega ta večja korist, da bi potreba tolmačev odpadla. Primorskim rojakom bi bilo torej svetovati, da se za sedaj potezajo za tako uredbo, da se odpravi sedanjí neznosni položaj.“

Ravnopravnost v cerkvi. V mesecu maju bila je do sedaj v cerkvi pri sv. Jakobu navadno le jedna in sicer italijanska propoved. V letošnjem maju uvel je veleč. gospod župnik dve propovedi — obe italijanski, jedno zjutraj in drugo zvečer. Obče znano je, da zahaja k jutranji maši skoro samo slovensko ljudstvo; zahtevala bi bila torej pravica, da se temu ljudstvu privoščí vsaj jedno propoved v materinem jeziku. Dušni blagor vse h župljanov bi zahteval, da se za vse skrbi enakomerno. Če kje drugod, morala bi biti v cerkvi enakomerno razdeljena solnce in senca. Ali pa meni morda veleč. g. župnik, da je on samo za Italijane? Tega ne moremo verjeti. Poglavitno načelo naše sv. cerkvi je to, da ne dela razlike med vernimi, a služabni kom božjim je dolžnost, izvajati vsestranski to načelo.

Tako pišejo konservativni listi. Neki ženski iz Kolonje pripetila se je v sredo na cesti openski nepriлика, da je porodila nenadoma. Na tem dogodku ni nič posebnega in menili bi, da ga ni človeka na svetu, ki bi hotel norce briti radi tega. Drugače naš „Mattino“: to glasilo naših konservativcev ni si moglo kaj, da ne bi se malo ponorčevalo iz nas. Pravi namreč, da je zopet prišla na svet bodoča nada „Slavije!“ Taktna so res ta naša konservativna glasila, da Bog pomagaj!

Srebro. Da občinstvo ne bo škode imelo, ponavljamo, kar smo že enkrat objavili, da je zavezne tolarje po 3 gld. in po 1 gld. 50 kr. pri cesarskih blagajnicah zamenjati do dne 30. junija 1893, srebrnjake po 2 gld. in četrtake ali petice po 25 kr. pa do dne 31. julija 1893. Po preteku tega obroka omenjenega srebra cesarske blagajnice ne bodo več prejemale, oddati ga bo le še pri menjalnicah, a k večjem za dve tretjini sedanje vrednosti.

Tržašk anarhist pred sodiščem. Pred večeranjem se je moral pred tukajšnjim deželnim sodiščem zagovarjati znani tržaški anarhist Josip Rovigo-Hischia radi motitve vere, radi napadov na javne ustanove, radi pravnega pojma o lastnini po §. 305, radi nedovoljene posesti hektografa, radi sklicanja javnega shoda brez dovoljenja oblasti in radi prestopka tiskovnega zakona, storjenega s tem, da je ukazal sotožencu Alojziju Bavčerju deliti mej delavee zaplenjene številke lista „Il Proletario“.

Rovigo Hischia je star 29 let in brez vere c. Obsojen je bil že v svojem 18 letu radi nekega tiskovnega pregreška. Od leta 1882. sem se je klatil po Italiji, kjer je povsod vzbujal pozornost oblasti se svojimi anarhističnimi idejami. Tudi v Parizu je bil in občeval s prvimi anarhisti, tako, da so ga v letu 1889. iztirali iz Francoske. Pozneje je rogovilil v Genfu, od koder so ga iztirali, na kar se je zopet povrnil v Italijo. V Benetkah so ga pa prijeli, a pozneje zopet izpustili. Slednjič se je povrnil v Trst ter ustanovil list „Il Proletario“, kateri je bil pa tako pisan, da je bila skoro slednja številka zaplenjena. V mesecu decembru je sklical v Miljah delavski shod brez dovoljenja oblasti, kjer je razkladal svoje nazore o človeški družbi, družini, veri in zakonu. Kake nazore goji ta človek, je razvidno iz njegovega izreka: da je vera bič človeške družbe.

Razprava se je vršila tajno in je bil Rovigo obsojen na 4 mesece ječe in 100

gld. globe. Prestopka motitve vere je bil oproščen. Sotoženec Alojzij Bavčer je bil obsojen na petnajst gld. globe, ker je širil mej delavci zaplenjene številke lista „Il Proletario“.

Proti slabim cigaretam Z dežele se nam piše: Ne vemo, se je li res začelo vse šaliti z nami in nam pod nosom brati. Že do sedaj so bile ogrske cigarete slabe, da ne rečemo za nič, kajti papir je bil res malo preneroden. Kaj pa sedaj? Pred osmimi dnevi so prišle pa take cigarete v promet, da človek v resnici misli, da je rujav papir teh narejen iz pamtitiveka zverženih nogovic. Če pojde tako na dalje, ne bode država spravljala toliko milijonov v svoje predaie kakor do sedaj. Naj slavno tobačno ravnateljstvo vender odpomore takim nedostatkom.

Poskusi samomora. 31letni drogist Aleksander Knotz hotel se je zastrupiti izpivši nekoliko bakrene raztopline. Dr. Rusca dal mi je nekoliko protistrupa in tako je upati, da samomorilski kandidat kmalu zopet okreva. — Čuvaj na svetilniku Tržaškem, Fran Beltram, pa si je prerezal vrat in so ga prenesli težko ranjenega v bolnico. — Tudi 17letna šivilja Amalija Comelli hotela se je zastrupiti. A tudi tej se menda ne zgodi hudega, ker je naglo prihiteli zdravnik storil svojo dolžnost.

Samomor. V tivolskem gozdu pri Ljubljani se je ustrelil 18letni Ivan Matjan iz Zgornje Šiške. Matjan je bil v službi pri neki trgovski hiši v Trstu in se je ustrelil baje zato, ker se ni hotel povrniti v Trst.

Dež. Po dolgem prestanku dobili smo te dni vender enkrat zopet izdatnega dežja. Bil je pa tudi skrajni čas, kajti suša je bila velika in pomanjkanje vode povsod občutno.

Strajk v Benetkah. V Benetkah je ustavilo delo 600 delavcev pri železnici in v luki, ker jim niso hoteli povišati plače.

Čehi v Chicagu. V Chicagu (v Ameriki) biva 65.000 Čehov. Nekateri mej njimi so si privarčili velika premoženja, do 250.000 dolarjev. Mej njimi je 15 zdravnikov in 10 odvetnikov. Volilcev českih je nad 6000. Tudi v državnih in mestnih službah so Čehi. V Chicagu izhaja 9 českih listov, mej njimi „Amerikan“ z 14.000 naročniki. Čehi imajo mnogo šol in 6 telovadnic. Tudi češko gledališče se prične kmalu zidati.

Občni zbor banke „Slavije“ bil je dne 14. t. m. v Pragi. Iz letnega poročila, katero nam je poslalo generalno ravnateljstvo, posnemamo, da je l. 1892. bilo pri „Slaviji“ zavarovanih 239.489 oseb za 486.096.812 kron. Rezervni fondi bankini iznašajo preko najmanj milijonov kron in so naloženi večinoma v vrednostnih papirjih in hipotekah. V samo Istro posodila je banka „Slavija“ že blizo 300.000 kron. Za škode izplačala je v 24 letih svojega obstanka 42.925.737 kron. Omeniti je še, da je rezervni fond za požarne škode za 58% večji, kakor ga predpisujejo ministerski predpisi. Iz tega sledi, da banka „Slavija“ posebno važnost poklada na varnost svojih členov. Na to je treba posebno opozarjati, ker delniške zavarovalnice, katere se tako rade ponašajo z velikimi številkami, navadno še predpisane reserve nimajo. — Onim členom, ki so zavarovani na življenje, naklonila je „Slavija“ zopet letos 10%no dividendo; svojih uradnikov pa se je spomnila s tem, da je bogato dotovala njihov penzijski fond, ki iznaša že 471.744 kron. — Iz vsega letnega poročila vije neka hvalevredna jasnost, kakoršne tako mnogokrat pogrešamo pri računskih sklepih enakih zavodov in zato prav iz srca čestitamo upravi banke „Slavije“ na sijajnih uspehih, ki so rezultat njegovega previdnega delovanja. Slovenskemu občinstvu pa najtopleje priporočamo ta vsega zaupanja vredni vseskozi narodni zavod.

Krokarjeva osveta.

Humoreska. — Spisal Jadranski.

VI.

(Dalje.)

Take in enake marnje so menda stopale na misel Krokarju, ko je srečno priklepental svojim vozičkom iz vasi doli v Škrenje. Nekaki strah ga je spreletel, ko ko je zagledal na ovinku ob strani ceste beli kamen, ki ga je opominjal, da je tu meja, kder neha navadni vsakdanji svet, in se prične dolina strahov, dolina tajnosti in prikazni. Pobožno je vzel slamnik raz glavo, prekrizal se je in začel poluglasno moliti, očenaš potem zdravo Marijo za vse uklete duše in pristavil je še besede: Bog se usmili ubozih dušic v vicah! Zaključil je pa svojo molitev z globocim vzdihom in naglasil poslednjo besedo „Amen“, kakor bi bil hotel pogrezniti vanjo vse občutke, ki so ga obhajali med molitvijo. „Amen“ razlegal se je votli jek okrog po dolini in zdelo se je Krokarju, kakor da bi se bil skrat spakoval njegovi molitvi. Zakletva v Škrenjah rojila mu je po glavi v živi domišljiji in začel jo je raziskavati in motriti na vse strani. Da ne bi bilo ravno meni namenjeno — mislil je pri sebi — razrešiti zakletvo in osvoboditi začarano dušo. Hm! živ prašič, pokrit, obut, oblečen — v dolzih škricih — v čevljih na škrip — saj je on — ta dohtar C u c e k, ki leži iztegnjen med lestvicama na vozu. Da! živ prešič je, lepšega bi ne mogel nikdo naslikati. „Sam vrag mi ne bode mogel izpodbijati te moje trditve — Bog odnemi sv. Krst in dušo, pa saj tako poslednje je skoraj nič več ni v njem. Bog vedi kje se sprehaja okrog po jasni Italiji med tem ko mu vinska moč preganja kri sem ter tja po žilah. — Ti uboga duša ti! koliko stoletij si morda zdihovala v sužnosti samo zato, ker ni bilo pametnega človeka na svetu, da bi bil dobil šlevo, pa jo spravil na voz na mestu prešiča in peljal po tej cesti v slovesnem sprevodu.“

Tako je modroval Krokar sam seboj in iskal spriče (dokaze), s katerimi bi vraga spravil v kozji rog, ako bi utegol zvijati in oporekati, da se niso izpolnili pogoji zakletve z današnjim sprevedom dohtarja Cuceka. Že je mislil, da se mu zdaj pa zdaj prikaže vrag z uklenjeno ubogo dušico, ko ga je nenadoma presenečil klic v visoko povzdignjenem in ogrozno zategnjenem glasu: Holt! — brdaus! . . . Parol! bil je odziv. Potem je nastala smrtna tihota. Krokar pogleda tja naprej po beli cesti, pa se mu je nekaj od daleč začrnelo pred očmi in zdelo se mu je, da vidi nekake sence, ki so bile tim bolj podobne človeškim slikam, čim bolj se jim je bližal. Aha! tu mora biti več ukletih duš, mislil je sam seboj in pustil naj gre Kejšek svojo pot naprej, sam je bil pa pripravljen na vse strahove in pošasti, da le reši iz sužnosti uklete duše. — Kejšek je pa res storil svojo dolžnost, kajti stopal je možko naprej in se ni ustavil, dokler ni butnil z glavo ob živo kopo, ki je bila obstala na sredi ceste. Ko je pa z glavo dregnil ob njo, in se ga ni hotel nikdo izogniti, moral se je Kejšek udati višji sili zapreke. — Eha! zaupil je nad njim izvošček, in Kejšek je ostal trd na mestu, kakor da bi bil odrevenel ali pa vzrastel iz zemlje. Krokar je stopil z voza, ni se upal pogledati naprej, da bi ne videl prikazni, ki je baje stala pred Kejšekovo glavo; poskočil je k poslednji premi in začel stresati spečega Klina v ta namen, da bi ga bil zbudil iz sna. Jure! — dej! — ležetrudnik! — čuj! — dej! Ala po konci! — Glej, uklete duše! — Rešiva jih! — S takimi izrazi in vsklici priganjal je Krokar Klina k zavesti, da se je ta naposled vender-le izdrl iz sna in mancaje si oči na pol zaspán mrmral med seboj nerazumljive besede. A? — Kaj je? — povpraševal je Klinov v omamici Krokarja.

(Dalje prih.)